Vánoční povídka Samsona Fidleye.

Příběh západ'ácký.

Na štědrý večer bývali jsme hosty Samsona Fidleye, všichni, jak jsme seděli v redakci jeho "Zlaté Žíly". Snad vám zní název ten trochu podivně, ale byl přece odůvodněn. Založení časopisu spadalo v dobu, kdyv té končině osamělý prospektor vykopl první kousek zlatonosné rudy, a hned potom rojilo se tam zlatokopů jak štěnic za obrazem. Zakladatel časopisu, Francis Drakk, měl dobrý nos a dobrý vítr. Byl tu jak na koni a založil "Zlatou Žílu". Stala se hlasatelem, znakem celé krajiny, přivolávala nové podnikatele a byla tepnou všeho života. Ostatně obyvatelstvo tehda bylo následkem svého povolání, stálého, neúnavného pohybu tak zdrávo, že nikoho ani nenapadlo, aby "Zlaté Žíle" podkládal jiný význam.

Tak tedy, jak řečeno, bývali jsme hosty Fidleovými. Pokládal nás všechny za jednu rodinu a na smrt by ho byl rozhněval, kdo by pozvání na štědrý den byl odmítl. V té věci Samson žertů neznal. Ostatně, abych řekl, "Zlatá Žíla" všechny nás dobře živila, Fidleye i spolupracovníky. Ssáli jsme z jejího mateřského prsu — dovoleno-li mi toto přiznání, vytrvale a sytě. A u Samsona dobře se večeřívalo. Byly ústřice, lososy, zvěřina, šampaňské, — všeho nadbytek. Toho dne se Samson nešetřil.

Tabule začínala již o čtvrté, do sedmi seděla s námi celá jeho rodina, načež dámy a děti šly do svých komnat, kde bylo pilně hověno všelikým hrám, nás pak Samson pobídl do veliké redakční síně, která se toho večera změnila na velikolepý hotelový salon. I se Samsonem bylo nás dvanáct, ale redakční sluha naplnil vždy třináct číší šampaňským — třináctá náležela nebožtíku Drakkovi, zakladateli "Zlaté Žíly". Když jsme poprvé číše zvedli, chopil se Samson oběma rukama své i té třinácté, provolal zvučným a popnutým hlasem "slávu památce mistra Drakka!" — načež rozmachem přímo žonglérským vychrstl obsah třinácté číše do vzduchu, že padaje zpět snášel se na nás v podobě drobounkého, jemného deště. Byl to hold mánům velikého nebožtíka, a všichni jsme upřímně přizvukovali tomuto zvláštnímu sice, ale dojista zajímavému uctění.

A potom vždycky měl Samson pro nás přichystanou nějakou vánoční povídku. Byly vždy originální, však Samson taky ledaco zažil.

Posledního štědrého večera usedl Samson do svého velikého, otcovského křesla, a započal:

"Teď je mně i vám hej, hoši! Je nás dvanáct na "Zlatou Žílu" — co neudělá jeden, udělá druhý, a látky pořáde dost. Ale tehda, v počátcích, když jsme ji smolili s tatíkem Drakkem, bývalo hůře. Pro boha vás prosím: politika, denní zprávy, feuilleton, národní hospodář, umělecké referáty — bůh nám odpusť, ale ještě jsem nedokázal, abych rozevřel některý z prvních ročníků a podíval se do něho. Myslím, že bych se propadl. Víte, o divadle, o literatuře, o vytváření umění referoval sám tatík Drakk, a musíte věděti, že všemu tomu rozuměl právě tolik jako nosorožec. No, hlavně nadával, a v tom se celkem se všemi recensenty shodoval. Ale myslím, že sotva věděl, jaký je rozdíl mezi operou a flašinetem. — Všechny ostatní rubriky připadly mně.

Schyloval se právě první rok mého spolupracovnictví, když mě mistr Drakk zavolal a vážně povídal:

"Kamaráde, blíží se vánoce, nezapomeňte, že musíme míti vánoční povídku. Dobrou, pohnutlivou vánoční povídku."

"Patrone — odpovídám — nemám žádné takové povídky."

"Pak ji napište," řekl stručně Drakk. "Pamatujte si, kovkopové musí míti vánoční povídku. Spíše by oželili kapra, spíše by se vzdali lívanců, spíše vám odpustí svoji bowli punče — ale vánoční povídku míti musí! Nebo nám poboří redakci a nás pověsí na největší vánoční strom v lese."

Přátelé, chodil jsem týden jak pitomý, přemýšleje o vánoční povídce, ale palice byla jak vyprahlá. Četl jsem jich sto, ale napsati jsem nemohl ani jednu. Všechny děti z vánočních povídek už pomrzly, všechny opuštěné vdovy již byly navštíveny neočekávanými dobrodinci, všichni hladoví pocestní již byli pozváni do domů skvěle ozářených a do světnic mile vyhřátých, ve všech zločincích již se hnulo svědomí, všem sirotkům již se vrátil nenadále otec, dávno za mrtvého oplakávaný, ba, i ten chromý a slepý pes nevděčným hospodářem vykopaný a kňučící u vrat milosrdného souseda, octl se pod střechou a dostal hojně žrádla. Z čeho pak udělat vánoční povídku? Výroba je po čertech obtížná, všechny vzorky jsou nesmírně zastaralé. Myslím, že tehda již ani v žádném výprodeji neměli na skladě vánoční povídku.

Za týden táže se Drakk: Máte povídku?

Nemám — odpověděl jsem dutým hlasem.

— Bídníče, — zařval Drakk — chcete mne zahubit? Chcete, aby nás demolovali? Chcete, abyste se mnou byl potravou vyhladovělým havranům? Chcete na vždy zničiti 'Zlatou Žílu'?

Doufal jsem, že ho ukrotím vtipem, třeba špatným, i řekl jsem:

— Patrone, kdyby se mi to podařilo, kyne mi zcela nepochybně čestný doktorát lékařské fakulty washingtonské.

Ale Drakk zahřměl: Žádné slovní hříčky. Tím se mi nevytočíte.

Ale pojednou zmírnil se výraz jeho tváře, že hleděl jak novorozený beránek, ujal mne za ruku, vedl mne ze své komnaty úzkou chodbičkou do komnatky jiné, zde vytáhl stodollarovou bankovku, položil ji přede mne a řekl: Samsone, Samsonku — ta je vaše, když napíšete vánoční povídku.

Zamyslil jsem se nad papírkem — neboť stodollarové bankovky nepáčily se ze starého Drakka jen tak, přátelé! To by byly svátky! To by byl Sylvestr a nový rok!

Když jsem se ze svého rozjímání probral, byl jsem — sám! Vzchopím se, kvapím ke dveřím, byly zamčeny. Rachotím klikou — a za dveřmi ozval se posupný hlas Drakkův:

— Jste uvězněn, kamaráde! A dříve odtud nevyjdete, dokud nenapíšete vánoční povídku. Nemyslete si, že mne oklamete! Pokrm a nápoj bude vám podáván, arci nápoje tolik jen, abyste nepřišel o rozum a o čilost ku psaní. Pište! Papír, péro, vše tam jest!

Byl jsem v pasti, a vlezl jsem do ní sám. A nota bene, ani to nebylo originální. Přihodilo se totéž přede mnou již jinému nešťastníku. Mačkám hlavu, biju ji o zeď, vrážím si špendlík za nehty — žádný nápad. V mé obrazotvornosti rojili se jen zmrzlé děti, nuzné vdovy, opuštění sirotci, hladoví pocestní, chromí a slepí psi, ale ve směsi tak podivně a přímo chaosovitě, že nebylo ani pomyšlení, abych z toho zadělal na vánoční povídku. A konečně jsem před sebe hleděl zpitoměle jako chřestýš, kterému uskli ocas a který teď neví, čím bude chřestit. Zíral jsem na vzorec tapety, kterou byla komnata vylepena, ale nepojímal jsem smyslem zrakovým ani jeho barvu, ani tvary jeho arabesek. Díval jsem se jako do věčnosti a připadalo mi, že nadchází konec světa. Záře svítilny na stole připadala mi jako světlo věčné lampičky v hrobce. Proklínal jsem okamžik, kdy jsem se zaprodal starému Drakkovi. Tehdáž arci mne nenapadlo, co všechno na mně bude žádati.

Nevím, kolik uplynulo hodin, ale pozdě bylo, neboť mne trýznila palčivá žízeň. Můj bože, byla jistě hodina, kdy jsem co den sedával s hodnosty obce 'u ledního medvěda' při číši vonného grogu — a tu sedím jak poustevník a mám psáti vánoční povídku!

Pojednou, jak hledím na stěnu, zdá se mi, že se tapeta odlupuje, rozevírá — pane nebeský, tedy jsem tak horečný, že mne přepadá hallucinace. — Poulím oči, abych přízrak zapudil, ale ve zdi skutečně se rozzívl otvor a jím vstupuje ženská postava — jako nadpozemská bytost.

Spatří mne, užasne, stane, a z jejích úst vyline se výkřik leknutí:

— Ha!

Hledím, otevru ústa, a mimovolně zvolám také:

— Ha!

Ale ne hlasem tak zvonivým, jako andělské zjevení, nýbrž horečně chraptivým.

"Pane Samsone Fidleyi!" zvolá dále bytost, "jakým právem jste v mé ložnici?"

Teprv nyní rozhlédl jsem se — a skutečně: u okna šicí stroj, na stolku opodál načaté ruční práce, tamto v koutě za oponou lůžko, noční stolek a vůbec všechno příslušenství, jakého třeba v ložnici.

Vrátil jsem se duchem ve skutečnost, horečka náhle pominula, padnu na kolena a volám tlumeným hlasem:

"Mary, Mary, zachraňte mne!"

Neboť to byla Mary, dcera mého patrona. V zaslepenosti své starý ten tyran zapomněl, kam mne uvádí, a zamkl mne do ložnice své dcery.

O, abych byl tušil, že má ještě jeden východ — ložnice její — že jsou ve zdi tapetová dvyřka, dávno bych byl unikl. Nyní bylo pozdě.

"Vysvětlete mně — —" praví Mary. Žena totiž vždy žádá za vysvětlení, třeba nebylo ani co vysvětlovati. A taky Mary domnívala se, že uslyší jediné vysvětlení této mé nenadálé přítomnosti ve svatyni, v níž přespávala dlouhé i krátké noci svého panenského života, zmítána všemi těmi sny bdění, co jich jen může znepokojovati mladé dívčí srdce. Ostatně Mary se neklamala. Klesl jsem podruhé na kolena a zvolal jsem nejvroucnějším šeptem, jehož jsem byl schopen:

"Mary, miluju vás!"

Zarděla se, její oči zavřely se na okamžik, jakoby chtěly hleděti jen do duše, a když se opět otevřely, tak lesklé vláhou a třpytné jak hvězdy, zašeptala její ústa:

"Ale v tuto hodinu, pane Samsone, v této komnatě...."

"Láska nezná hodin, předrahá Mary — odpovídám jí — a nezná místa. Tisíckrát již chtěl jsem vám to slovo říci, ale nikdy jtse se mi tak nepřiblížila, jako dnes. O, Mary, jak vás miluji! A že jsem zde, že mi dopřáno, abych vám toto sladké tajemství své svěřil na tomto místě, na této podlaze, posvěcené kročeji vašich něžných nožek, je zásluhou vašeho otce. On mne sem uvedl, on mne zde zavřel. Přesvědčte se."

"Můj otec!?" zvolala s úžasem, jejž jsem chápal, neboť její otec měl s ní veliké záměry.

Několika slovy jsem jí vše vypověděl.

"Víte nyní vše," řekl jsem pak, "a víte, že vás miluju. Nyní mne propusťte, pomozte mi, abych uprchl."

Jaký hrozný zápas nastal v nevinné duši nevinné té dívky! Její dívčí ctnost a počestnost vzpírala se, aby v ložnici její meškal cizí muž, naproti čemuž zase její poslušenství k otci a všem jeho rozkazům velelo jí, aby stůj co stůj útěk můj zamezila. Z opatrnosti přirazila tapetová dvířka za sebou, následkem čehož jsem byl podruhé uvězněn, neboť jsem neznal fexiru, péra, jehož stisknutím bych si otevřel.

A teď Mary mávla úbělovou ručkou a řekla:

"Nuže, tedy pište, počkám, až budete hotov. Pak odejdete."

"Mary," zažaloval jsem, "kterak mohu psáti vánoční povídku, maje vás na blízku? Mary, zdali tušíte jen, co mnou hárá? Mary, byla jste mým snem v bdění i ve spánku, jste mojí modlou ode chvíle, co jsem spolupracovníkem vašeho otce. Ne pro něj, ale pro vás jediné střílel jsem na všechny uražené čtenáře, kteří přicházeli s opravami v jedné, s revolverem ve druhé ruce, pro vás taky zachycoval jsem vlastním tělem rány, kteréž byly určeny vašemu otci. Mary, kolik zla naplodil váš otec svými divadelními a hudebními referáty, a já nejen že jsem musil poslouchati jeho hře na ariston, já musil i vyjednávati s uraženými hrdiny a hrdinkami, s tenoristy a primadonnami! Mary, každé oslovství, jež vyvedl váš otec — o, promiňte, Mary — přejímal jsem na svá bedra, já trpěl za jeho mizerné referáty i za jeho ještě mizernější akusativy — a nyní, Mary, mám psáti vánoční povídku, aniž se mi od vás dostane odpovědi, když vám pravím z hloubi srdce svého: miluji vás!? Mary, rcete mi, smím doufati?"

Přísně na mne hleděla a přísně odpověděla:

"Pište, Samsone, a pak — doufejte!"

Můj bože, hoši, jak mi tenkráte bylo. Arci netřeba poznamenati, že odpověď její nikterak mne nenaladila k vánoční povídce. Teď psáti! Teď, když řekla: doufejte!

"Mary, pravím, jsem uvězněn, a kdybyste mi otevřela všechny brány, neuprchl bych. Avšak psáti nemohu. Co učiníme?"

"Pište!" odpověděla zase, hledíc na mne pohledem, jenž by mne byl dohnal k šílenství. O, co v něm spočívalo. Útěcha, ujištění, slib — všechno. Krev mi bouřila v žilách, tepny na spáncích hrozily prasknouti mi.

"Mary," řekl jsem šeptem, "mohu psáti, co chci?"

"Co chcete."

"Zakončiti, jak chci?"

"Jak chcete."

"A vy budete bdíti?"

"Doufám, že vytrvám."

"Mary, staniž se."

Jakýs šramot ozval se v tom okamžiku za dveřmi do chodbičky. Mary kvapně uskočila za oponu u lůžka. Ve zdi vedle dveří objevil se otvor a v něm ježatá mlava patronova.

"Píšete, Samsone?"

"Začínám, patrone," odvětil jsem všecek zmaten.

"Výborně! Potřeboval jste sice k začátku po čertech času, ale nic nedělá, jen když budete do rána hotov. Pozejtří je štědrý den. A teď tu máte: večeři, víno, doutníky. A napište něco hezkého. Ta stovka, Samsone, byla jen závdavkem. Až dodáte rukopis, doplatím vám — a vaše je první slovo. Dostanete, ať chcete, co chcete."

"Patrone!" zvolal jsem radostně, ale zašumění opony u lůžka vzpamatovalo mne. Málem bych byl vše pokazil. Starý Drakk posud se nerozpomenul, kde mě vězní. Býval chvílemi tak nějak celý rozklížený. Říkávali o něm, že jako dvouleté pachole spadl s šestého patra do dvora, na hlavu, a to se mu do smrti pamatovalo.

Vtáhl jsem do své "pracovny" potraviny, otvor ve zdi zacelil se zase. Kroky patronovy vzdalovaly se.

Tu přede mnou byla výtečná kančí kýta, dvě láhve nejlepšího kalifornského, zmrzlina, doutníky.

"Mne nepozvete?" zašeptalo mi náhle nad hlavou. Mary!

Přátelé — nikdy nezapomenu na tuto večeři. Nikdy. Když jsme pojídali zmrzlinu, pokusil jsem se přiblížiti se ústy ústům Maryným a políbiti je — avšak Mary vzchopila se, pohleděla na mne přísně, ale zároveň shovívavě, a řekla:

"Pište, Samsone, čas ubíhá."

Psal jsem, psal jsem jako stroj o desíti silách, bylo již k ránu, když jsem dokončil a podal rukopis Mary. Přečetla zrakoma jen poslední řádky na posledním listě, kteréž zněly:

"Ruce jejich, knězem spojeny, nikdy již se nerozloučily...."

Mary zadívala se na mne hlubokým pohledem a řekla dojímavým hlasem:

"Ruce knězem spojené nemají se nikdy rozloučiti!"

"Mary, dovolte nyní, abych odešel," řekl jsem, jakkoli tento odchod znamenal pro mne muka pekelná.

"Samsone, a co řeknu ráno otci, až přijde hledat vás a vaši povídku — a nalezne zde mne, samotnu? Jest možno, aby muž, který strávil noc v ložnici počestné dívky a s touto dívkou zároveň, odcházel od ní jinak než jako její muž?"

Radostný úžas zachvátil celou moji bytost. Patřil jsem na Mary, očima ji pohlcuje, kterak tichým krokem šla k tapetovým dvířkám, otevřela, zmizela. Nechápal jsem, co se bude díti. Neuplynulo ani půl hodiny, když dvířka opět se otevřela a jimi vstoupil pastor, pro nějž Mary byla poslala starou černošku Abigail.

"Otče," řekla k němu vážně Mary, "před vámi jest muž, jejž miluju a jejž pojmu za manžela. Spojte nás."

"Jste zletilá, Mary Drakkova?" tázal se kněz.

"Jest mi dvacet let," řekla Mary s uzarděním, "mám právo rozhodovati sama o volbě manžela."

Nevím, ale podnes mám za to, že Mary učinila se v tu chvíli o den starší — narozeniny její připadaly teprve na zítřek. Byla to první žena, která si věku přibrala, arci jen o den.

Kněz vykonal obřad — Mary byla mojí ženou. Stará negerka na prahu cenila radostí zuby jak starý šakal.

Znenáhla se rozednívalo. Stáli jsme u okna, dívajíce se na zlatou záplavu, šířící se na obzoru tam od moře.

Rozednilo se — a do komnaty vstoupil starý Drakk. Spatřil mne a spatřil svoji dceru — leknutím oněměl.

"Tu jest vánoční povídka, patrone," pravím k němu. "Jsou v ní věrně psány příhody této noci a má šťastný, uspokojivý konec. Po srážce zálohy žádám doplatek — ruku vaší dcery."

"Nikdy!" zařval Drakk.

"Žádám-li o ni teprv, je to pouhá formalita," pravím zcela klidně. "Neboť již jsem ji dostal od ní — Mary jest ode dnešního rána mojí ženou."

"Lžeš, padouchu!" volal Drakk.

"Nelhu," odpovídám. "Zde jest oddávací list — dal jsem si jej z opatrnosti hned napsati."

Starý Drakk podíval se na listinu — ruce mu sklesly.

"Jsem přelstěn, Samsone. Klekněte si — snad mi neodepřete potěšení, abych vám požehnal."

"Patrne, vážím si ho. Vím, že tak učiníte s radostí, neboť tato věc nic vás nestojí. Doufám, že budete nejen mým tchánem, ale že mi zůstanete i přítelem."

"Budiž," řekl Drakk, hledě na rukopis. "Věřte, Samsone, jakživ jsem za vánoční povídku nezaplatil takový honorář. Ale to vám povídám — v případě nového vydání nedostanete za ni již ani haléře! Je zaplacena jednou na vždy."

Pánové, končil Samson Fidley svoji historii, byl jsem s touto podmínkou spokojen. A takto jsem se tedy oženil. Byly to nejkrásnější vánoce mého života. Budiž vděčná paměť mému tchánu, bodrému Drakkovi!

"Ať žije!" volali jsme všichni, ale jen ze zvyku. Francis Drakk nemohl nikterak vyhověti tomuto přání. Byl už dávno a velmi solidně pohřben.

Ypsilon.

Proti předpisu.

Velkoměstská črta.

Bylo v neděli.

Veselé jarní slunce rozlévalo se po dlažbě ulic a lákalo za město.

Celé transporty měšťáků táhly předměstími, plnily vozy a vagony pouliční dráhy v nejpestřejší směsici. Otcové rodin, obklopení hloučky dětí, s nejmladšími ratolestmi rodu na rukou, vážné matrony s pompadůrkami, jemným pečivem a utensiliemi všeho druhu, vojáci s nedělně vystrojenými služkami, sváteční milenci všech kategorií, všichni hleděli vyletnouti ze začazených zdí a užíti krásného odpoledne na zdravém vzduchu.

Na stanici u Černé brány shromáždil se zástup výletníků. Čekali na omnibus, který tudy vyjížděl za město do lesnatého okolí. Netrvalo dlouho a v dálce skutečně objevila se vysoká střecha omnibusu, hustě obsazená světle oblečenými passažéry.

Houfec výletníků netrpělivým zrakem sledoval hlemýždí chod dostavníku a když konečně zastavil na stanici, hnal na něj útokem. Každý chtěl si zabezpečiti místo, aby nemusil čekati na druhý vůz a bezohledně hájil svého práva.

Na štěstí vešli se tam téměř všichni. Jen jedna dáma, jež se opozdila cestou, nebyla přijata.

"Je obsazeno", řekl lakonicky průvodčí a nepustil ji do vozu.

"Jedna osoba se tam přece ještě vejde."

"Nemožno, je to proti předpisu."

Dáma ještě cosi namítala a průvodčí snažil se jí vysvětliti svoje instrukce. Mezitím přiblížil se k omnibusu silný muž, zdravě červených rukou, řeznický mistr dle zevnějšku.

Přehlédl krátce obecenstvem natlačený dostavník a mžikem byl hotov vstoupiti do vozu.

"Pane, je obsazeno," upozorňoval vousatý muž v brejlích, stojící na plošině, jenž byl počínání jeho sledoval.

Řezník změřil ho jen ostře svým zrakem a odstrčiv neznámého od schůdků, vyšplhal se rychle na střechu vozu.

"Sprosťák," odlehčil si vousatý muž a volal na průvodčího, jenž tvářil se, jakoby celou tuto episodu byl přehlédl.

"Upozorňuji vás, že vůz je přeplněn."

"Jak to?"

"Ano, podívejte se nahoru."

"Ale jen jeďte k čertu, vždyť je to jedno," řekl kdosi z obecenstva, "takhle se nedostaneme z místa."

"Ne, prosím, to není jedno. Jde tu o zásadu. Tu dámu sem také nepustil a přišla dříve. Ať zakročí. To by byl pěkný pořádek," horlil vousatý muž dále, vytřešťuje z pod svých brejlí rozčilené oči.

Průvodčí, vida nezbytí, vyšel na točené schůdky. Vyjednával nahoře hezkou chvíli a vrátil se s nepořízenou.

"Nechce dolů," pravil, navrátiv se.

"Tak je nutno zavolati strážníka," vpadl ostrou tóninou opět vousatý muž, zatím co uvnitř vozu passažéři počali točiti hlavy, zvědaví, co se přihodilo.

Průvodce rozmrzen, vystoupil na dlažbu a rozhlednuv se kolem, pokynul strážníku, jehož postava vynořila se v téže chvíli za rohem.

Tímto obratem nabyla věc většího interessu.

Výletníci nabývali se s míst a sledovali živě průběh události, debatujíce, jak věc asi dopadne.

Strážník přiloudal se k omnibusu. Zaujal imposantní posici u vědomí své důležitosti a vyslechnuv, co se přihodilo, obrátil hlavu vzhůru ke střeše omnibusu.

"Pane, sestupte dolů, vůz je přeplněn."

Řezník, jenž mezi tím, stlačiv několik dam, zaujal nahoře místo na rohu, nedal se vyrušiti. Neodpovídal vůbec, jakoby se ho to ani netýkalo a hleděl klidně na jinou stranu.

Strážník opakoval ještě jednou své vyzvání s týmž výsledkem. Pak změřil znaleckým okem výšku omnibusu i vratké jeho schůdky a jakoby chápal vážnost situace, pravil:

"Je asi hluchý. Snad by někdo z pánů dole mohl počkati na příští vůz."

Pasažéři na plošině se jen usmáli. Ale do vousatého muže jakoby byl střelil.

"A to je pěkné, my máme dělati místo takovému hrubiánu," křičel, divoce gestikuluje a obraceje na sebe pozornost celé ulice.

"Proč se rozčilujete?"

"Protože nekonáte svou povinnost."

"Vy mne nebudete učit, co je mou povinností!"

"To se podíváme!"

"Jmenujete se pane?"

"Jak je mi libo!"

Ve strážníkovi vzkypěla krev.

"Vyzývám vás jménem zákona, abyste mne následoval!" zvolal úředním tónem.

"Ano, půjdu s vámi" — křičel dále vousatý muž — "aspoň se ukáže, jak se šetří předpisů a co si všechno řádný občan musí dát líbiti."

Kolem vozu nastavěly se zatím zástupy zvědavců. Výletníci uvnitř omnibusu i na střeše shlukli se k zadnímu konci, tak že celá archa se povážlivě nahnula.

"Ven s ním!" zvolal kdosi shora.

"Křikloun, zbytečně nás zdržuje," odlehčoval si jiný.

Na řezníka nikdo již nevzpomněl. Ten zapálil si doutník a seděl dále na rohu lavice.

Když pak vousatý muž se strážníkem zmizel v zástupu, sešel klidně na jeho místo a — omnibus hnul se kupředu.

Miloš Čtrnáctý.

Zprávy z Čech.

* Pokus sebevraždy. Z Mirotic. V obci Cerhonicích pokusila se dne 7. prosince chalupnice Barbora Obermajerová o sebevraždu oběšením. Její manžel našel ji již chladnou v kůlně viset na šátku. Četnickému závodčímu p. R. Slabému z Mirotic, který náhodou konal tudy obchůzku, podařilo se však přece nešťastnici přivésti k životu.

* Zastřelil se. Z Plzně, 9. prosince. Známý vývozce šunek Josef Bartelmus zastřelil se v noci na dnešek ranou z revolveru.

* Podřezal si břitvou krk. Před několika dny podřezal si v sebevražedném úmyslu rolník Karel Domov z Křenovic u Ledče břitvou krk. Těžce zraněný dopraven byl do okresní nemocnice v Hoře Kutné. Jest naděje, že bude při životě zachován.

* Šikovatel se zastřelil. — Z Olomouce. — Šikovatel 93. pěš. pluku Robert Mutschin, přidělený k 5. setnině v Šumberku, zastřelil se onehdy v tamnějších kasárnách. Byl okamžitě mrtev. Mutschin, jenž byl účetním poddůstojníkem a u vojska sloužil po 12 roků, spáchal sebevraždu ze strachu před trestním stíháním, jež mu hrozilo pro peněžní nepořádky.

* Starý mlynář v podezření ze žhářství. — Z Jílového. — Čtenářové pamatují se asi na zprávu o hrozném neštěstí, jež letos postihlo váženého občana zdejšího, Herze, majitele mlýna v Žampachu. Nebohý muž, postižený těžkým úrazem, dopraven byl do všeobecné nemocnice v Praze, kdež po velkém utrpení zemřel. Podivnou hrou osudu se stalo, že právě v týž den, kdy nebožák svému zranění podlehl, vyhořel zde jeho mlýn, čímž pozůstalá rodina Herzova stížena byla najednou dvěma krutými ranami. Vyšetřováním o vzniku požáru bylo nade vší pochybnost zjištěno, že oheň byl úmyslně založen, poněvadž vypukl současně na dvou místech. Ohledně pachatele pronášeny byly různé domněnky, avšak přímo netroufal si nikdo podezření své vysloviti, že by původcem ohně byl otec nešťastníkův, 64letý bývalý mlynář Alois Herz. Nedlouho na to rozmohla se v okolí Jílového požárová manie. Nebylo' téměř týdne, aby v některé obci nehořelo. Dne 18. září udály se v městě Jílovém čtyry ohně. Obyvatelstvo, uvedené v nesmírný postrach, žádalo okresní hejtmanství na Král. Vinohradech za bezpečnostní opatření, jež zmíněný politický úřad neprodleně podnikl, zahájiv současně úsilovné pátrání po neznámém žháři. Avšak úsilí toto znenáhla minul a záležitost sama posunuta jinými současnými událostmi do pozadí. Ale v minulém týdnu byla opět oživena neočekávanou sensací. Bylo to dne 3. prosince kolem 4. hod. odpoledne. Paní Tronfčková, majitelka hostince poblíž jílovského nádraží, zahlédla u doškové střechy svého domu člověka, jenž škrtal sirkami. Prohlédnuvši si blíže onoho muže, poznala v něm Aloise Herze ze Žampachu. Domnívala se, že si zapaluje dýmku. Najednou se však vyvalil z doškové střechy dým a hned na to vyšlehl plamen. Pí. Tronfčková, vzpamatovavši se z leknutí, způsobila poplach a za přispění sběhnuvších se lidí oheň uhasila. O mrzkém díle starého mlynáře uvědoměno ihned místní četnictvo, kteréž jej neprodleně zatklo a dodalo k okresnímu soudu. Jak se oznamuje, uvaleno jest na Aloise Herze podezření, že všechny ohně v Jílovém i v okolí, zejména čtyry požáry v jednom dnu a oheň ve mlýně svého syna úmyslně založil. Okresní soud, zahájiv s ním předběžné vyšetřování, obeslal k výslechu četné svědky. Pozoruhodnou okolností ve věci jest, že starý Herz žil se synem ve stálých domácích rozbrojech.

* Zvláštní vlak — pro psa. — Zajímavý případ se psem přihodil se těchto dnů na dráze rak.-uherské státní společnosti. Stanice Opočno u Králové Hradce šťastně zakončila příběh, který zasluhuje uveřejnění. Přihodil se takto: Občan Potček v Čánce u Opočna nabídl inserentně výměnu svého psa "myšáka" čili krysaře, a nabídce jeho vyhověl jistý pan doktor v Rožnově na Moravě, jenž onomu ochoten byl zaslati pěknou a statnou doggu. Po vzájemném dohodnutí odevzdáni psové na dráhu, a vše bylo by bývalo řádně skončilo, kdyby statná dogga byla bývala spokojena svým vězením v bedně, v níž dráze byla odevzdána. Doggy nade vše milují zdravý vzduch a pohyb, a toho ovšem měla v bedně veliký nedostatek. Pracovala tedy potají, až se jí podařilo z bedny se prokousati. Když pak v České Třebové železniční zřízenci otevřeli vagon, ve kterém se dogga zdržovala, aby z něho nějaké zboží vybrali, tu dogga svého uvěznění již prosta, uvítala je nevlídným štěkotem a ceněním tesáků. Žádný ze zřízenců nesměl z vagonu vzíti ani stébla. Nyní byla dobrá rada drahá. Ve své nesnázi obrátili se telegraficky na dopravní ředitelství v Praze, a to jim nařídilo, aby dopravili vagon se psem přímo na poslední stanici určení, bez ohledu na to, co se ještě ve vagonu nalezá a na té poslední stanici že se snad podaří novému majiteli psa vyzvednouti. Vagon tudíž uzavřen, ke zvláštní lokomotivě připoután a přímo jakožto "separátní" vlak se psem do Opočna odeslán. Tam jej dne 5. t. m. všechen staniční personál očekával a také se ho šťastně dočkal. Ihned vyslán posel pro p. Potočka do Čánky, as 20 minut od stanice vzdálené, aby si psa ze separátního vlaku vyzvedl. Ten maje právě doma zabijačku, opustil všecko dílo v domě a šel, netuše ovšem, jak perná práce ho očekává, neboť jako v České Třebové tak počínal si statný pes i zde. Bylo patrno, že po zlém nesvede se nic, a že jenom lahůdky přemohou přirozenou nedůvěru k cizím lidem. Nový majitel dal na rychlo svařiti kus masa, a nabízeje jej milému hafanovi, hovořil k němu vlídně, aby nechal všech hloupostí a šel s ním. Pes masem nepohrdnul, vzal druhou porci i třetí, až posléze dal se i novému majiteli a svému nastávajícímu pánovi pohladiti. Tak bylo z polovice vyhráno. Na rychlo ještě sehnáno nějaké potřebné náčiní k upoutání psa a při osvědčené methodě lahůdkářské podařilo se Potočkovi získati si u psa tolik důvěry, že jej odvésti mohl do nového domova. Nyní celé okolí baví se příhodou, jak si dogga na železničním ředitelství vymohla separátní vlak.

* Konec života opilce. — V Karlově ulici na Smíchově naproti klášteru srdce Ježíšova onehdy před 5. hodinou ranní policista přistihl muže, který na klice domu na řemenu chtěl se oběsiti. V muži tom zjištěn byl 60letý ženatý knoflíkář František Chládek. Týž odešel předevčírem z Košíř do Prahy a utratil 12 K. V opici chtěl provést sebevraždu. Stráž odevzdala Chládka jeho ženě, ale Chládek za nedlouho potom vytratil se ze svého bytu v Košířích č. 120 a více se nevrátil. Když se rozednívalo, spatřili chodci nedaleko kovárny u motolského potoka na vrbě visícího oběšence, v němž byl zjištěn Chládek. Přivolaný policista pokusil se, aby zoufalce vzkřísil, ale marně. Po ohledání lékařem p. drem. Musilem a konc. p. Richtrem byla mrtvola odvezena na hřbitov na Kotlářce v Košířích. Chládek provedl čin v samovražedné manii následkem alkoholismu a byl mu sebevražedný pokus několikráte zabráněn. Často se opíjel a když vše promarnil a domů bez peněz a opilý se vrátil, vždy na sebevraždu pomýšlel.

* Vojenské sebevraždy. — Dragoun Kratzel, sloužící u 10. pluku dragounů v Bzenci na Moravě, zastřelil se v kasárnách ze své karabiny. Příčina se neudává.

* Horník zabil báňského úředníka. Jak z Těšína se oznamuje, byl nedávno báňský praktikant František Honek ze šachty Janovy v Karvíně nedaleko sovické kolonie horníkem Antonínem Blahanem přepaden a zabit. Příčina je prý neznámá.

* Utýrané dítě. — Do vazby okresního soudu v Trutnově dopravena byla v těchto dnech 43letá vdova Karolina Kuhnová, jež svoji půl šesta roku starou nevlastní dcerušku utrýznila. Ku konci minulého měsíce malá trpitelka dokonala, podlehnuvši stálým útrapám a hlas lidu označil Kuhnovou za vražednici. Při lékařské prohlídce bylo na malé mrtvole shledáno asi 70 zranění, způsobených ranami holí, kopáním i jiným trýzněním.

* Sebevrah uhořel. — V Horních Počápech narovnal obecní posel V. Smetana před několika dny na půdě svého domku slámu a prkna, zavřel se, slámu zapálil a nad tím se oběsil. Žena, jata předtuchou, šla na půdu s obecním strážníkem. Vyrazivše dvéře, zřeli hořící hromadu slámy i dříví a nad ní oběšence, jehož šaty již hořely. Spojenému úsilí podařilo se oheň uhasiti a pak sejmouti oběšeného Smetanu — ovšem mrtvého.

* Neštěstí v lese. — Dělníci mlynáře Najderfla z Malé Vožice káceli v těchto dnech stromy v lese, z nichž jeden, když byl podsekán, byl prudkým větrem předčasně poražen. Překvapení dělníci, vidouce jej padati, se rozprchli. František Kopecký, 29letý nádeník z Horních Hrachovic, při útěku však upadnul a byl padajícím stromem zasažen, který přerazil mu levou nohu na dvou místech. Dr. Kotek z Ratibořských Hor poskytl Kopeckému prvé pomoci a dal jej dopraviti do nemocnice v Táboře.

* Zatčený podvodník. — Před nějakou dobou zmizel v Annabergu v Sasku učitel měšťanské školy a jeho příbuzní vypsali 150 marek odměny tomu, kdo by jim podal o něm nějakou zprávu. Záhy obdrželi pak dopis od Heřmana Pavla Knya, rodilého v Libouchci u Děčína, ve kterém jim sděloval, že s pohřešovaným učitelem sešel se v Chomutově, že spal s ním společně v pokoji a žádal, by mu na odměnu poslali zálohu 20 marek poste restante Cheb. Jelikož se soudí, že Kny zmíněného učitele ani neviděl a že 20 marek chtěl na jeho příbuzných lstivě vylákati, byl v Plzni zatčen. Kny pořádá také různé odborné přednášky, z jejichž průběhu se zdá, že jest choromyslným.

* Pozor na děti. — Na Červeném Dvoře za Žižkovem u Prahy odešel onehdy kočí Al. Šťáral se ženou z bytu a zůstavil v něm obě své děti ve věku půl 5. a půl 3. roku bez dohledu. Když se pak rodičové vrátili po nepřítomnosti asi dvouhodinné, shledali, že z bytu vychází kouř. I vyrazili dvéře a spatřili obě své děti v bezvědomí na zemi. Světnice byla plna kouře. V koutě hořel slamník. Oheň byl záhy uhašen, ale děti byly mrtvy. — Jak slamník chytil nedalo se zjistiti, ale bezpochyby tím, že si děti v nepřítomnosti rodičů hrály se sirkami. O případě tom bylo učiněno trestní oznámení.

* Nejstarší a nejdražší choromyslná v Čechách. — I širší veřejnost bude zajímati zpráva, který jest nejstarší a nejdražší ošetřovanec v zemských ústavech pro choromyslné. Osoba ta jmenuje se Judita Wagnerová z Příbrami, a nachází se nyní v ústavě v Opořanech. Do ústavu choromyslných odvezena byla dne 1. října 1849 přímo od oltáře jakožto pokřtěná židovka a strávila tudíž v ústavech v úplné tmě duševní, nejhroznější to neštěstí, jakým člověk postižen býti může, plných 54 roků a 2 měsíce. Poněvadž byla nemajetná, musí býti ošetřována na útraty fondu zemského a jak značně tím zemský fond jest zatížen, vysvítá z následujících číslic: Ošetřovné činí do 31. března 1870 za 7482 dní 7482 kor. dle taxy 1 kor. Od 1. dubna 1870 do 30. září 1876 za 2375 dní 3087 kor. 50 h. dle taxy 1 kor. 30 halířů. Konečně od 1. října 1876 do 30. listopadu za 9931 dní 15.988 kor. 60 h. dle taxy 1 kor. 60 h. Úhrnem tedy 26.435 kor. 10 h., jež zemský fond uhražuje.

* K zavraždění tří sester v Butovicích u Studánky píše se "Hlasu" z N. Jičína: Zatčený Gold, posunovač vozů z přívozského nádraží, rodák butovský, asi 22letý, štíhlý, přepadlých tváří, není dosud ničím usvědčen z vraždy a popírá rozhodně. Při výsleších, jež vede soudní adjunkt dr. Glos, sedí v sebe pohroužený, klidný, jen občas pozdvihne hlavu a pohlédne soudci do očí. Nekrofilie u něho nebyla ještě shledána, podezřelé jest jen, že má v zápisníku řadu adres dívek z různých míst. Krvavá skvrnka nalezena na jeho náprsence, avšak Gold svádí ji na svou vyrážku, kterou též lékaři na nohou našli. Připouští, že v osudnou noc byl v Butovicích a že v 11. hodině klepal Krischkovým na okénko, když se však dlouho neozývali, odešel prý. Důležitá je okolnost, že matka zavražděných dívek byla před vraždou falešným telegramem vylákána do Mor. Ostravy. Zasílatel telegramu není dosud vypátrán. Jiné závažné okolnosti jsou: Jedna dívka byla nalezena zardousena v malé drvárně před domkem a na hlavu byl jí položen těžký kámen, druhá dívka v jednom pokoji zavražděna ranou sekery do hlavy, třetí zardousena v pokoji druhém, každá ve svém loži. Poškrabaniny nenalezeny, avšak v nosech měly mrtvoly dívek nacpáno hluboko soukací vlnu (v domě se soukala vlna). To by nasvědčovalo, že spáchal vraždu někdo, kdo se v domě vyznal. Dívky byly teprve v letech 9, 11 a 17, avšak těla velmi vyvinutého. Obdukcí konstatována u jedné z dívek deflorace. Četnictvu nařízeno pilné pátrání. Po vraždě byla chalupa zamčena, klíč se nenašel.

* Co všechno se může státi Čechovi v Trutnově. Václav Kracík, dělník z Troliny, bydlí již 4 leta u spořádané rodiny továrního dělníka Karla Hermanna v Horním Starém městě v Trutnově, kde se též stravuje. Sedmnáctileté dceři Karla Hermanna, která následkem konání práce tovární onemocněla, předepsal lékař léky. Karel Hermann neměl na léky peněz a proto odevzdal zmíněnému již Kracíkovi — jenž se nabídl, že potřebné léky z lékárny trutnovské přinese — stříbrné hodinky, které měl Kracík zastavárně zastaviti a za peníze půjčený léky koupiti. Václav Kracík odebral se 25. listopadu o 8. hodině do zastavárny; byv však poukázán na 10. hodinu dopoledne, odebral se na podloubí u městské radnice, kde netrpělivě čekal. Pojednou přistoupil ku Kracíkovi městský strážník a ptal se ho na jméno. Kracík, jenž strážníkovi dobře nerozuměl, tázal se ho, čeho si žádá. Byl však místo odpovědi prohlášen za zatčena a na strážnici odveden. Marně bylo tvrzení Kracíkovo, že jde pro léky a že bydlí u rodiny Hermannovy. Marně ukazoval recept. Policejní strážník odvedl Kracíka po výslechu ku c. k. okresnímu soudu, kde celé tři dny ve vazbě stráviti musel a teprvé v sobotu, dne 28. listopadu na svobodu byl propuštěn. Při přelíčení vyšlo na jevo, že Kracík pro tuláctví — jak ho policie udala — souzen býti nemůže, ježto u řádné rodiny již 4 leta bydlí a úspory u ní uložené má. Následkem toho propuštěn byl na sbobodu. Následkem neobdržení léků se stav nemocného děvčete valně zhoršil. Matka děvčete, dověděvši se o zatčení Kracíkově, přiběhla na policejní strážnici a s pláčem prosila, aby jí aspoň recept rácen byl, na který by mohla nemocné dceři léky opatřiti. Na strážnici recept neměli a poukazovali Hermannovou, aby šla k soudu. Tam se slzami v očích prosila, aby jí byl recept vydán, že dítě její těžce stůně. Však ani tam recept nedostala, ježto soudce byl úředně mimo Trutnov. Plačky ubírala se ubohá žena domů. Proti vylíčenému jednání trutnovské policie bude na příslušných místech podán rozhodný protest.

Různé zprávy.

§ Divotvorná čepice. Zpráva, kterou pod titulem tímto přinášíme, čte se jako pohádka, ale z Petrohradu oznamuje se vážně. Jistý Němec navštívil Petrohrad a koupil si tam při příležitosti pohodlnou cestovní čepici. Když v ní po prvé vyšel večer na procházku, podivil se nemálo, že v kapsách u kabátu našel dvě peněženky, naplněné ruskými penězi. Nedovedl si to nijak vysvětliti. Druhý den, když vracel se do hotelu, shledal zase, že v kapsách jeho svrchníku jsou jiné čtyři peněženky a zase penězi naplněné. To jej již znepokojovalo. Došel na policejní úřad a vše oznámil. Policie poslala jej se dvěma detektivy do obchodu, v němž čepici koupil, jak tam bude věc vysvětlena. Obchodník prohlásil, že svého času přišel jistý pán s látkou a vzorkem a nechal si zhotoviti 15 totožných čepic; z látky kousek zbyl a z něj zhotovena čepice šestnáctá, kterou si dotyčný Němec koupil. Policie počala hned tušit, co asi se děje a vyslala všechnu svoji tajnou stráž na čekanou. Brzy bylo zjištěno, že podobné čepice nosí organisovaná společnost lupičů jako dorozumívací znamení a členové této společnosti, když Němec se v takové čepici objevil na petrohradských ulicích, strkali do jeho kapes denní svůj lup, by odevzdal jej na příslušné místo.

§ Srážka s velrybou. — Škotský parník "Fingal" měl na své plavbě k Western Isles tak prudkou srážku s velrybou, že otřes pocítěn byl po celé lodi. Parník se zapotácel, jakoby byl narazil na skalisko a poděšení cestující vyběhli na palubu. Avšak kapitánovi a důstojníkům záhy se podařilo přesvědčiti je, že loď neutrpěla nijaké pohromy. Velryba, jak se zdá, při srážce pochodila méně kale, neboť zmizela ihned po srážce pod hladinou a předpokládá se, že byla nárazem usmrcena.

§ Co se v Londýně sní. Žaludek velkoměsta jako jest Londýn, který čítá 6,250.000 obyvatelů, je obrovský a zajímavo je, že živ jest z dovozu. Odkázán na Anglii, musil by Londýn zemříti hladem. Ročně přivezou do Londýna 4,000.000 pytlů mouky a 2,500.000 kvarterů žita a sice z Kanady, Indie, Australie a Ruska. Dvě třetiny spotřebovaného masa dodává do Londýna Severní Amerika, Australie, 10.000 králíků ročně dodává Nový Jižní Walles, 4000 dodává jich Belgie, drůbež přichází do Londýna většinou ze severního Ruska. Na jednoho obyvatele londýnského připadá ročně 125 liber masa a 75 liber ryb. Londýn spotřebuje mléka ze 245.000 krav, 94.000 liber másla (90 procent másla pochází z ciziny) na každého Londýňana připadne ročně 80 vajec, 600,000.000 tun cukru, 3,800.000 liber čaje, 6,000.000 liber kávy; množství zeleniny, které Londýn spotřebuje, se ani nedá spočítat.